

En peu de Pau

butlletí sobre pau, desarmament i desenvolupament

1984

Nº 0

MARÇ-ABRIL

Sumari

	PAG.		PAG.
EDITORIAL	2	APRENDE A CONSTRUIR LA PAU	15
EL DISCURSO CERRADO DEL DESARME OFICIAL	4	SOBRE L'OBJECCIÓ FISCAL	17
DECLARACIÓ SOBRE LA IL·LEGALITAT DE LES ARMES NUCLEARS	6	NO PLOREU PER NICARAGUA, DEFENSEU-LA!	19
UN PLA D'URGÈNCIA PER SOBREVIURE	9	INFORMACIONS BREUS	20
L'EXPERIÈNCIA DEL CAMPAMENT DE DONES PER LA PAU DE GREENHAM COMMON	11	SECCIÓ BIBLIOGRÀFICA	23
		MATERIAL DISPONIBLE	25
		I TÚ QUÈ ET POSES A LA BOCA?	27

REDACCIÓ

Carme Castells
Joan Gomis
Rafael Grasa
Elisa Grau
Toni Pigrau
Joan Manuel Romani
Josep Torrell

GRAFISMES

Cristina Losantos

COL.LABORADORS

Victoria Abellán
Mariano Aguirre
Alfons Banda
Vicenç Fisas
Luis García Ramos
Xavier Masllorens
Arcadi Oliveras
Victor Ríos
Enric Tello

EDITADA AMB EL SUPORT DE:

Associació per les NN.UU.
Campanya Contra la Fam
Càritas
Centre de Treball i Documentació
Cidob
Col·lectiu ecologista de Girona
Comitè Antinuclear de Catalunya
Comitè del Guinardó per la Pau i el
Desarmament
Fundació per la Pau
Grup dels Drets Humans de la Creu Roja
Institut dels Drets Humans de Catalunya
Intermón
Justícia i Pau
Medicus Mundi
Mientras tanto
Moviment d'Objectors de Consciència
Moviment O'7%
Pax Christi
Servei Civil Internacional
Unió de Religiosos de Catalunya
Universitat per la Pau

Aquest llistat s'ha d'entendre com el de les entitats a les quals s'ha proposat participar en el projecte i per tant no té caràcter definitiu.

Editorial

EN PEU DE PAU neix d'una constatació i d'una voluntat de confluència: de la constatació que la guerra sorda i constant que any rera any mata de fam 40 milions de persones va indèstria blement lligada a la desbocada cursa d'armaments que, tot buscant la "seguretat", ens militaritza més i més i ens aboca al desastre, i també d'una voluntat de confluència, d'aplegar grups, persones i moviments i acostar idees per tal de canviar l'irracional ordre de prioritats present al món. Aquesta és una de les lliçons fonamentals que ha après el pacifisme en els darrers anys: sols un moviment massiu, que posi en peu de pau la majoria de la població buscant la coincidència en els factors fonamentals i respectant la riquesa de la diversitat, pot acabar amb una cursa boja que ara mata de fam i que aviat podria significar la destrucció massiva de moltes de les espècies vives del planeta. Ambiciosament i clara: EN PEU DE PAU neix per ajudar a bastir un mur de sensatesa que freni les 17.000 armes estratègiques nuclears que ja abans de ser disparades ensorren en la misèria i la desesperació 700 milions de subalimentats. A la raó de la força volem oposar des d'aquestes pàgines la força de les raons.

EN PEU DE PAU reuneix en les seves pàgines a persones que pertanyen a grups que treballen per la pau, el desarmament i el desenvolupament, que provenen de tradicions força diverses. La iniciativa sorgí de persones que convergien en l'apreciació de la urgència dels moviments en pro de la pau, en la inevitabilitat d'usar mètodes no violents i en la prioritat d'estroncàr la desigualtat.

La revista ha estat concebuda com una publicació bàsicament informativa, com una eina de treball per a grups, escoles, institucions, etc.; si volem mobilitzar l'opinió pública contra la cursa d'armaments i la creixent separació entre els països desenvolupats i els subdesenvolupats hem de començar per posar-li a l'abast informació poc coneguda, per arrancar-la de la cerimònia de la confusió i de la

ignorància a què ha estat sotmesa tot dient-li que les qüestions de la guerra, la pau, el desarmament i el desenvolupament són coses d'experts. Quan està en joc la supervivència tots som experts; els responsables de les nostres vides som nosaltres i no els governs. La revista vol ajudar a què tots esdevinguem experts. L'educació per a la pau, per assolir un estat de no violència i justícia, serà, doncs, un objectiu prioritari; per tal d'aconseguir-ho cal una lenta penetració cultural en el teixit social que combini la informació i la difusió d'idees, iniciatives i campanyes. Donar alè a les diverses campanyes que allunyin el perill de guerra i maldir per un repartiment més just dels béns globals del planeta serà també prioritari: campanyes contra la fam, en pro de la desnuclearització municipal i regional, en pro de l'acceptació de l'objectiu com a dret irrenunciable de l'individu,...

Definir-nos a favor de la pau no suposa per part nostra cap tipus d'ambigüitat, ans al contrari, la pau de què parlem és un concepte positiu, una denúncia de la violència estructural profundament arrelada a les nostres societats, una violència que l'hemisferi nord aplica també a l'hemisferi sud, que tot sovint genera violència directa; la pau és impossible sense un ordre de relacions humanes que elimini la

injustícia i la desigualtat. Podríem parlar de "pau" si finalment s'evités el risc d'holocaust nuclear però continués l'holocaust de les desenes de milions de persones que de 1945 ençà han mort a les múltiples guerres que el nord ha "exportat" al sud? Podríem parlar de pau si continua l'increment brutal de despeses militars, si augmenten els 700.000 milions de dòlars esmerçats en despeses militars durant l'any 1982, si creix encara l'esfereïdora xifra d'un milió i quart de dòlars destinat, minut rera minut, a engrossir els carros de la guerra? També en aquest punt caldrà utilitzar la força de la raó.

Tampoc ha d'esperar-se per part de EN PEU DE PAU cap ambigüitat quant als temes de casa, pel que fa a la problemàtica de la pau, el desarmament i el desenvolupament a l'estat espanyol: estem disposats a demanar el compliment de tots els acords i promeses, des del 0'7% del PNB d'ajuda mínima al Tercer Món, fins a la convocatòria ràpida i clara del referèndum sobre la pertinença a l'OTAN i la continuïtat de les bases militars estrangeres, estem disposats a donar suport a totes les campanyes en aquest sentit, a fer de EN PEU DE PAU un lloc de discussió de tots aquests temes, que forneixi la informació que permeti posar-nos en peu de pau per aconseguir el desarmament i el desenvolupament.

Opini3

EL DISCURSO CERRADO DEL DESARME OFICIAL

SOBRE LA FUTILIDAD DE LAS CONVERSACIONES DE DESARME

Mariano Aguirre

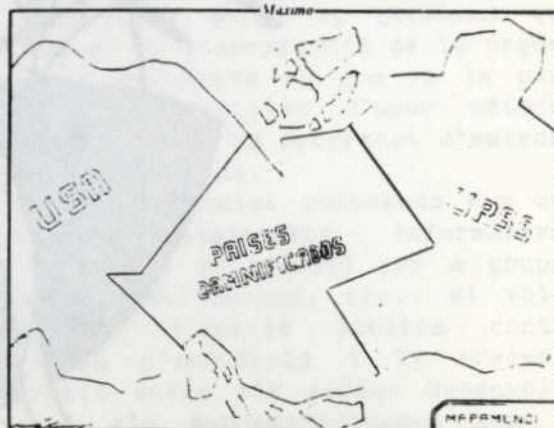
1984 ha comenzado sin conversaciones sobre desarme; apenas una tímida conferencia en Estocolmo de la que nadie espera resultados espectaculares. Después de la no ratificación de los acuerdos SALT II sobre armas estratégicas por parte del Senado norteamericano, las diferentes variaciones de la "opción cero" reaganiana, el resurgimiento de la guerra fría, la inflexibilidad de la OTAN ante la propuesta soviética de incluir las fuerzas nucleares francesas y británicas en las negociaciones sobre armas de "teatro", y el principio del despliegue de los nuevos misiles de alcance medio Pershing II y de cruce ro, la ruptura era tan inevitable como coherente dentro de la lógica general del rearme.

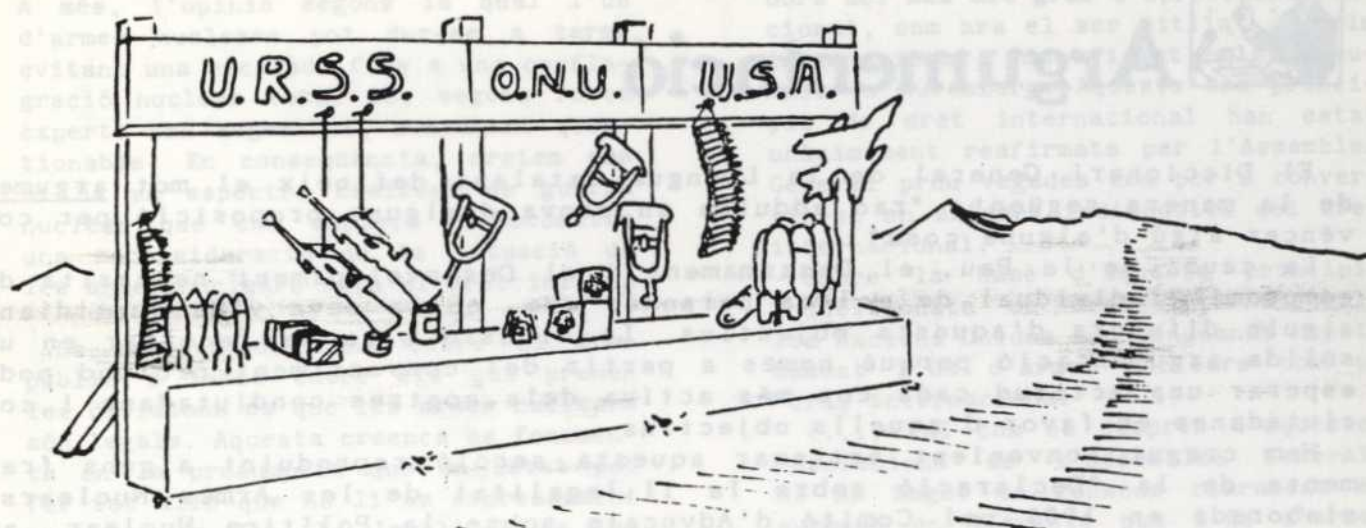
Las tensiones se agudizan: Líbano, Irán-Irak, bloqueo a Nicaragua y guerra casi declarada en América Central, presiones sobre los aliados europeos de los Estados Unidos para que aumenten su presupuesto militar de un 3 al 4 por ciento, nuevas armas tácticas soviéticas en los países del Este. Un juego de reacción, justificado o no, hace que resulte imposible alcanzar un acuerdo en el espacio limitado de los salones de Viena y Ginebra aislados -simbólica y realmente- del contexto internacional. Estados Unidos está bombardeando el West Bank libanés desde sus barcos de guerra mientras pone en alerta su fuerza de despliegue rápido por si debe intervenir para "defender" el estrecho de Ormuz. Y los Pershing II y los misiles de crucero ya están ahí, apuntando hacia los "blancos seleccionados" (silos, centros de control, mando, comunicación e inteligencia). ¿Cómo alcanzar el desarme o el control de armamentos sin tener en cuenta, entre otros muchos, estos factores?

DESARME POLITICO Y REARME ECONOMICO.

Las situaciones que configuran la tensión internacional son innumerables.

Pero a estas situaciones, que van de Norte a Sur y de Este a Oeste, uniendo el Tercer Mundo con el mundo teóricamente desarrollado en el problema de la guerra por los recursos naturales y humanos, y los puntos clave geopolíticos, se suman la dinámica de la carrera de armamentos, por un lado, y las líneas políticas de los principales protagonistas, por otro. No es posible hablar de negociaciones si no se tienen en cuenta las variables que configuran la carrera de armamentos: hay un complejo no sólo militar-industrial, sino también científico-técnico unido al sindicalismo amarillo y al submundo de tecnócratas, abogados, intermediarios, que viven y fomentan la carrera de armamentos. Ruth Leger Sivard estima que más de 100 millones de personas están pagados de forma directa o indirecta por los ministerios de defensa de todo el mundo. (1) La realidad del rearme permanente -con sus dosis de propaganda, paranoia, ciclos de investigación/desarrollo/producción/venta y despliegue, como lo explica Johan Galtung (2)- no puede dejarse de lado si de verdad se quiere hablar de desarme. En cambio, se utiliza la técnica de cortar y recomtar misiles, vehículos lanzadores y cabezas nucleares sin tener en cuenta la brecha tecnológica,

las diferencias geográficas, lo cualitativo, en definitiva. Y olvidando, por supuesto, que hay ya una sobrecapacidad de eliminación -el overkill- que ha dejado a la disuasión mínima perdida en el horizonte del pasado.

Europa occidental dice, sus gobiernos dicen, que desear negociar. Sin embargo en los últimos años han proliferado los contratos para la fabricación conjunta de armas por parte de Francia, Alemania, Italia y España entre otras naciones. ¿Pedir el desarme en el discurso político pero fomentarlo en el terreno económico? Los arsenales son hoy en día complejos integrados, comandos centrales para estrategias unificadas. No es difícil deducir que no tienen sentido, por tanto, las declaraciones de buenas intenciones sobre la paz y el desarme, mientras a la vez se fomenta el desarrollo de armas tácticas, aviones de combate o carros de asalto. Porque ¿para qué se arma Europa si no es contra el Pacto de Varsovia?

Las dos grandes potencias nucleares y sus aliados están comprometidos en la política armamentista de la paridad. Pero por definición, las armas son para la guerra y las guerras para ganarlas. No es ilógico, así, que en menos de veinte años se haya pasado de la teoría de la destrucción mutua asegurada (MAD), que dio lugar al mito de que las armas nucleares nunca se utilizarían, a la teoría de librar guerras nucleares y ganarlas ("prevalecer" dice Weinberger), elaborada por el equipo Reagan, pero ya prefigurada por la Directiva Presidencial 59 en la época de Carter, que por primera vez esbozaba la posibilidad de librar guerras nucleares. La tecnología y el overkill hacen imposible la paridad.

Visto desde el otro lado de la moneda, es la paridad, o su búsqueda, la que fomenta el armamentismo selectivo.

Por todo lo anterior, no se puede seguir confiando en las conversaciones sobre desarme tal como están planteadas. Presionadas por los movimientos pacifistas, comisiones no gubernamentales como la presidida por Olof Palme, y propuestas de gobiernos casi neutrales son las que habrá que tener en cuenta y apoyar. Zonas desnuclearizadas -por ejemplo, la península ibérica- municipios desnuclearizados, áreas de confianza (como el pasillo alemán libre de armas tácticas que propone Suecia y que ha sido rechazado por Occidente), son ideas más viables y realizables. En el caso de países como España sería necesario que los gobiernos no fuesen detrás del armamentismo norteamericano y apoyasen -por ejemplo en Estocolmo- estas propuestas. Los países intermedios que todavía no tienen armas nucleares en su territorio deberían hacer suyas las iniciativas alternativas. La paridad y el multilateralismo resultan ya posturas absurdas, y cuando son planteadas por grupos pacifistas llegar incluso al patetismo porque, a fin de cuentas: ¿la fe en el multilateralismo no es acaso una aquiescencia "progresista" al rearme?

NOTAS

1/ Ruth Leger Sivard, *World Military and Social Expenditures*, Virginia 1980.

2/ Johan Galtung, *The War System*, en *Essays on Peace Research*, Vol. II, reproducido en John Paul Lederach, *Educación para la paz*, editorial Fontamara, Barcelona, 1984.

Argumentació

El Diccionari General de la Llengua Catalana defineix el mot argument de la manera següent: "raó adduïda en prova d'alguna proposició per convèncer algú d'alguna cosa".

La causa de la Pau, el Desarmament i el Desenvolupament necessita del compromís individual de moltes persones que, en la seva vida quotidiana, siguin difusors d'aquests objectius. La difusió s'ha de recolzar en una sòlida argumentació perquè només a partir del convenciment profund podem esperar una actitud cada cop més activa dels nostres conciutadans i conciutadanes en favor d'aquells objectius.

Hem cregut convenient estrenar aquesta secció reproduint alguns fragments de la "Declaració sobre la il·legalitat de les Armes Nuclears", elaborada en 1981 pel Comitè d'Advocats sobre la Política Nuclear, amb seu a Nova York, aportada com a document de treball a les sessions del "TRIBUNAL CONTRA LES ARMES DE PRIMER COP I DE DESTRUCCIÓ MASSIVA A L'EST I A L'OEST", reunit a Nuremberg els dies 18, 19 i 20 de febrer de 1983, per iniciativa del Partit dels Verds de la República Federal Alemanya.

Ha estat repetidament emprada per polítics, militars i diplomàtics de les potències nuclears, fins i tot per un sector dels juristes, l'argumentació en favor de la legalitat de l'ús de les armes nuclears en base que no existeix cap norma de Dret Internacional que, explícitament i concreta el prohibeixi. Aquesta tesi és rebutjada en el document que aquí reproduïm, que ve a coincidir amb les posicions expressades per diversos col·lectius de juristes d'arreu del Món.

DECLARACIÓ SOBRE LA IL·LEGALITAT DE LES ARMES NUCLEARS

Comitè d'Advocats sobre la Política Nuclear

La Humanitat ha iniciat un període crític en la seva història com a espècie. Els arsenals nuclears actuals tenen la potència necessària per anihilar un ampli segment de la població mundial, per a devastar i contaminar immenses zones de la superfície terrestre i per a produir imprevisibles i incontrolables conseqüències biològiques i mediambientals. Breument, les armes nuclears amenacen la mateixa supervivència humana.

Malgrat això, l'ús d'armes nuclears, tantes vegades considerat impensable està essent contemplat de forma creixent pels qui decideixen la política dels Estats Units. De fet, amb la Directiva Presidencial nº 59, els Estats Units han adoptat oficialment una estratègia de contraforça que concep l'ús (inclòs el primer ús) d'armes nuclears en una diversitat d'escenaris bèl·lics tant convencionals com nuclears. Aquest

desplaçament en l'orientació de l'estratègia nuclear ha donat com a resultat, per a major preocupació, la posició de l'administració Reagan segons la qual els Estats Units han d'estar preparats per a intervenir, fent servir armes nuclears si cal, per tal de protegir els interessos dels Estats Units allí on siguin amenaçats. S'ha desenvolupat, per tant, en la política oficial dels Estats Units una perillosa acceptació de la legitimitat i de l'eficàcia d'utilitzar armes nuclears per capgirar situacions internacionals considerades adverses als interessos nacionals.

LLuny de preservar la pau internacional com es proclama, aquesta estratègia nuclear ens ha d'apropar versemblantment a la guerra nuclear. La insistència en una opció de guerra nuclear limitada augmenta dramàticament l'expectativa que les armes nuclears seran emprades en una situació de crisi.

A més, l'opinió segons la qual l'ús d'armes nuclears pot dur-se a terme evitant una escalada fins a una conflagració nuclear total és, segons força experts han augmentat, summament qüestionable. En conseqüència, creiem que hi ha un espectre creixent de guerra nuclear que ens emplaça a escometre una reconsideració de la situació de les armes nuclears sota el dret internacional.

La creença dominant entre el gran públic i també entre els qui prenen les decisions és que les armes nuclears són legals. Aquesta creença es fonamenta en la presumpció que un Estat pot fer tot allò que no li és expressament prohibit de fer. La legalitat de les armes nuclears no pot ser però jutjada únicament per l'existència o inexistència d'una norma convencional que les prohibeixi explícitament o en restringeixi l'ús. Qualsevol anàlisi jurídica raonable ha de considerar totes les fonts reconegudes del dret internacional: els tractats internacionals, el costum internacional, els principis generals del dret, les decisions judicials i els escrits dels publicistes més qualificats. De particular rellevància per a la legalitat de les armes nuclears són la colla de tractats i convencions que limiten l'ús de qualsevol arma en la guerra, la tradicional distinció entre combatents i no combatents i els principis humanitaris que inclouen la prohibició d'armes i tàctiques especialment cruels i causants de sofriments innecessaris. Un repàs a aquests principis bàsics dona suport a la conclusió que la utilització d'armes nuclears i l'amenaça de fer-ho, es il·legal segons el dret internacional. (...)

(...) Un dels tractats normatius més importants, la Carta de les Nacions Unides, estableix per a tots els Estats l'obligació jurídica d'abstenir-se de l'amenaça o l'ús de la força en llurs relacions internacionals excepte en cas d'autodefensa o sota l'autoritat de les Nacions Unides. A més, el principi que una guerra d'agressió és mereix

dora del més alt grau d'oprobri internacional, com ara el ser titllat de crim internacional, fou afirmat pels Tribunals de Nuremberg. Aquests dos principis de dret internacional han estat unànimement reafirmats per l'Assemblea General prou vegades com per a convertir-se en axiomes indiscutits del dret internacional.

Sobre la base d'aquests principis inqüestionats de dret internacional, les Nacions Unides han condemnat repetidament l'ús d'armes nuclears com un "crim internacional" (...)

(...) Tal com es desprèn d'aquestes resolucions de l'Assemblea General, hi ha hagut un consens clarament en augment en l'opinió que l'ús d'armes nuclears contradiu els principis humanitaris fonamentals en els quals es basa el dret internacional.

Això no obstant, hi ha una influent corrent de pensament que negaria l'aplicabilitat del dret de la guerra existent a la conducció de la guerra nuclear. Aquesta escola sosté que en una era de "guerra total" fins i tot les normes més fonamentals poden ser ignorades si això incrementa les oportunitats de victòria. Aquest argument fou arguït en un altre context per alguns dels encausats de Nuremberg i indignadament refusat pel Tribunal Internacional. La sentència del Tribunal adverteix que aquesta "concepció nazi" de guerra total destruiria la validesa del dret internacional en el seu conjunt. En últim extrem, la legitimitat d'aquesta concepció excusaria Auschwitz.

En definitiva, si l'objectiu del dret de guerra -establir límits a la violència permesa- ha de ser acomplert en alguna mesura de forma seriosa i si els principis bàsics d'humanitat han de continuar essent rellevants en la seva interpretació, llavors cal concloure que qualsevol amenaça d'emprar armes nuclears és il·legal. La "supervivència" del conjunt és tan elemental que la prohibició pot ser inferida del dret de guerra existent. Concloure una cosa diferent seria ignorar el caràcter bàrbar i vil de l'ús d'armes nuclears. Conformant les mínimes exigències de decència com ho fa el dret de guerra, exclou les armes nuclears d'aquest cos jurídic seria prescindir fins i tot d'aquest nivell mínim.

Els efectes genètics i mediambientals resultants de l'ús d'armes nuclears, per sí sols, aporten un colpidor argument moral i humanitari contra la seva legalitat. (...) L'innecessari i despro-

porcionat sofriment derivat del seu ús; la naturalesa indiscriminada de llurs efectes per a civils i combatents ensems; la incontrolable precipitació radioactiva que desencadenen; i la seva semblança quant als efectes amb el verí, els gasos tòxics i les armes bacteriològiques (tots ells prohibits per la Convenció de La Haia de 1907 i el Protocol de Ginebra sobre Gasos Tòxics de 1925), cada un d'ells és una base suficient per concloure que l'amenaça o l'ús d'armes nuclears és prohibit sota el dret internacional existent. Presos tots alhora, aquests arguments forneixen un suport aclaparador que l'amenaça o l'ús d'armes nuclears és contrari als dictats del dret internacional.

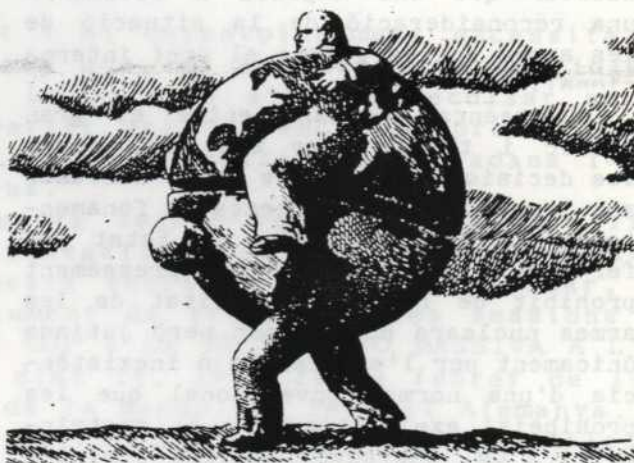
També, per tant, els esmentats arguments donen una base legal vàlida per deslegitimar i criminalitzar la producció, possessió i control d'armes nuclears. Si una línia de conducta és il·legal, aleshores la planificació i preparació d'ella són, per lògica moral i legal, també prohibides. D'altra banda, l'atac a la legalitat de la manufacturació i possessió d'armes nuclears és ara d'allò més necessària donades les perspectives creixents d'un ús "accidental" d'armes nuclears provinent de les perilloses estratègies actuals de primer cop.

La nostra intenció no és guanyar punts en la batalla per l'enginy jurídic. El que volem presentar als companys advocats, als qui prenen les decisions governamentals i al públic en general, és la idea que la guerra nuclear conduiria a resultats incompatibles amb normes fonamentals del dret internacional, la moral més elemental, i oposats a qualsevol concepció racional dels interessos nacionals i l'ordre mundial. En definitiva, la veritable naturalesa de la guerra nuclear destrueix tots els valors que el dret ens obliga a preservar. Si bé és exacte dir que el dret internacional no ha estat tan efectiu en la regulació dels actes estatals com hauria d'haver estat el dret internacional és important per salvaguardar el nostre sentit d'humanitat i per engrandir les esperances de pau.

Reduir les probabilitats de guerra nuclear ha de ser òbviament, en conseqüència, la més alta prioritat de la nostra professió. Vers aquesta fita cal que la comunitat dels juristes dediqui una atenció urgent a l'estudi i desenvolupament del dret internacional en relació a les armes nuclears.

Nord - Sud

Les Nacions Unides, les seves agències especialitzades, el Fons Monetari, el Banc Mundial... tot ens sona a "cosa internacional". En efecte, el paper dels diferents governs que hi ha hagut a l'Estat Espanyol sempre ha estat el mateix: Aportar la contribució mínima per poder continuar sent-ne membre. Els mitjans de comunicació social, amb comptades excepcions, no ho consideren notícia.

El públic en general té noció que hi ha d'haver algú que treballi en el terreny de l'alimentació, algú altre en la salut, i també sobre el comerç... però el detall del que hi ha darrera les sigles FAO, OMS i UNCTAD no és conegut. Hom diria que tampoc no val la pena, atès els resultats pràctics que aquestes institucions han assolit en les dues dècades pel desenvolupament que la ONU va inaugurar pomposament l'any 1960. Nosaltres mantim, però, el punt de vista que mentre ens gastem 25 vegades més diners en armament que en ajut al desenvolupament, no s'hi val a criticar aquesta petita part per ineficaç. És un peix que es mossega la cua. Quan ens gastem 25 vegades més diners per a la pau que per a la guerra llavors ja entrarem en detall sobre si alguna despesa és poc o molt oportuna.

UN PLÀ D'URGÈNCIA PER SOBREVIVRE

Joan Manuel Román

Contràriament a una idea molt estesa, un pla d'urgència per a la supervivència no és un programa d'ajut alimentari. És una operació global a una zona determinada, integrant una multitud d'accions estructurals i infraestructurals, de regeneració del teixit social, humà, sanitari, d'entorn, de infraestructura, de formació, totes coordinades i integrades en un pla elaborat específicament per a la regió en qüestió. És una operació concertada, portant en ella els gèrmens i les bases de l'autosuficiència: és garantir la supervivència per les premisses del desenvolupament.

On actuar i amb quins criteris?

El criteri de mesura de tota l'acció és el de l'evolució de les taxes de mortalitat i de l'esperança de vida.

Amb aquest criteri no es pot fer trampa, mentre que sota l'aparença d'ajut o de desenvolupament, es pot fer passar qualsevol cosa.

No es tracta tampoc de gastar l'acció en tots el focus de malnutrició i de misèria del món, sinó de concentrar-se, segons els mitjans, sobre una, dues o potser quatre o cinc regions on hi ha una situació endèmica i on s'atacarà de manera adequada allò que provoca les elevades taxes de mortalitat, per assegurar-ne la progressió descendent. No es tracta, doncs, de realitzar una supervivència artificial o efímera, ni un martellament de xoc cec. Ans al contrari, es tracta de planificar, concertar i coordinar els esforços en una sèrie d'accions integrades a fi d'obtenir resultats durables.

Aquesta acció no ho és tot, però, sense ella, els projectes de desenvolupament necessaris que s'estenen en un període de bastants anys són il·lusoris -com demostra l'experiència- i contempler, impotents, l'acumulació dels morts.

Convé actuar primerament allà on les taxes de mortalitat són més elevades i l'esperança de vida més curta.

No n'hi ha prou amb considerar els països on les taxes de mortalitat són més altes. S'ha de dividir l'estudi

per regions. En efecte, prenem el cas d'un país on les taxes de mortalitat global siguin 2,5 vegades més elevades que a Europa i l'esperança mitjana de vida 30 anys més curta. En general, hom s'adora que a certes regions del país, i particularment a les grans ciutats, les taxes de mortalitat són una mica superiors a les que coneixem. Al contrari, a d'altres regions, poder ser de 3 a 5 vegades més elevades que les nostres, amb una relació de 1 a 15 o a 30 per a la mortalitat infantil. Per a cada una d'aquestes regions s'haurà d'elaborar un pla d'urgència.

Quar. s'han seleccionat d'aquesta manera la zona o les zones on es vol actuar, s'ha de fer, per a cada una d'elles, l'inventari de totes les causes de mortalitat, siguin principals o secundàries (higiene, malalties, aigua, nutrició, pobresa, recursos, collites, ús prioritari del sòl, desertificació, netedat, marques estructurals i infraestructurals, possibilitats de comunicació, desculturització, etc...)

S'han de conèixer, també, els projectes en curs, els plans existents, les

organitzacions que treballen a la regió etc... i igualment les condicions polítiques.

L'Estat o l'autoritat comandatària ha de convocar el conjunt de grups i individus a elaborar tots plegats a partir d'aquests elements, el conjunt de mesures adaptades a cada situació particular, per garantir una reducció ràpida i durable de les taxes de mortalitat i, conseqüentment, l'elevació de l'esperança de vida. No es tracta solament de les agències especialitzades del sistema de les NN.UU. (UNICEF, PNUD, FAO, OMS, CNUCED, etc...) sinó també de ONG (Organismes no governamentals) competents que hauran de jugar un rol fonamental, tant a l'elaboració del pla com a la seva posada en marxa, experts, representants locals, institucions i ministeris implicats.

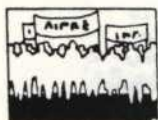
El pla haurà de constituir un atac simultani de totes les causes de mortalitat, d'una manera que garanteixi la possibilitat de l'autosuficiència. L'acció tendirà a "congelar" el procés de sub-alimentació, de degradació sanitària i infraestructural, i de l'empobriment de les regions i dels pobles més tocats, mitjançant una intervenció d'urgència sobre el conjunt de causes primàries i secundàries d'aquesta situació, permetent alhora el començament d'un procés d'autosuficiència, sobretot alimentària (però no alimentària exclusivament), d'un procés, doncs, de desenvolupament.

Tot això passa per la creació d'una xarxa diversificada d'estructures, de serveis, de mitjans de formació i d'educació, per la multiplicació de petites infraestructures de base repartides, modestes però que permetin un funcionament elemental.

Cal assegurar alhora aigua potable, educació sanitària, infraestructures sanitàries, emmagatzament local d'articles alimentaris, transport per a intercanvis locals i interregionals, planning familiar, una part eventual d'ajut alimentari, aprenentatge dels elements de base del conreu de sòls perduts pels efectes de les transformacions colonials, economia de l'energia domèstica, lluita contra la desertització, etc... Si alguns productes o articles haguessin d'ésser encaminats per a aquestes realitzacions, una operació de transport conduïda pels Estats donants hauria de permetre evitar el "racket" del transport i la flamarada dels costos constatats a cada operació de socors habitual.

Es clar que el recurs a aquesta metodologia pressuposa l'existència d'una seriosa voluntat política de parar l'extermini en curs. Dins d'aquest marc és possible d'acoblar l'operació supervivència pròpiament dita, amb una sèrie de mesures polítiques i de nous acords. En efecte, les accions de supervivència immediata van lligades amb l'elaboració d'estratègies alimentàries nacionals, una reglamentació de la política de producció agrícola (donant prioritat absoluta als conreus necessaris per viure sobre els d'exportació), de la política dels preus, de la política de comercialització i de distribució. Certament, això requereix buscar una coherència entre polítiques de desenvolupament i polítiques econòmiques internes, i també acords destinats a assegurar la baixa i la supressió de l'ajut alimentari exterior en relació amb el pla de producció local en el marc d'un desenvolupament accelerat de la capacitat autònoma de producció agrícola per al mercat interior. Tot això pot ser difícil de negociar, però es fa impossible si no hi ha una voluntat que motiva l'operació de supervivència.

Aquesta aproximació, conjugant l'acció immediata i les polítiques a més llarg termini, reconstituïnt el teixit social, no busca solament la salvació durable de les vies avui en agonia, sinó també l'arrencament del desenvolupament.

Moviments internacionals

L'EXPERIÈNCIA DEL CAMPAMENT DE DONES PER LA PAU A GREENHAM COMMON

Elena Grau

L'estiu del 1981, del 28 d'agost al 5 de setembre, es fa una marxa de protesta que parteix de Cardiff i arriba fins a Greenham Common. El motiu de la marxa és protestar contra la doble decisió presa per l'OTAN el 1979 que suposa la instal·lació, a la base conjunta anglesa-americana de Greenham, d'un determinat nombre de missils de creuer. La marxa l'organitzen les "Dones a favor de la vida a la terra" però hi participen tant homes com dones.

En arribar a la base el 5 de setembre, quatre dones s'encadenen a la reixa de la porta principal per tal de demanar un debat televisat en directe amb algun representant del ministeri de defensa sobre la instal·lació dels missils de creuer. El govern no accedeix a aquesta petició i les dones decideixen quedar-se al costat de la base. Així neix el campament per la pau.

"Les idees i la vitalitat representades pel camp per la pau contrasten dramàticament amb el terrorífic i poc prometedori propòsit de la base: dos sistemes de valors oposats, l'un davant l'altre però a ambdós costats de la reixa".

En un primer moment el campament fou mixt ja que alguns dels homes que havien participat a la marxa s'hi van quedar. Moltes dones, però, sentien que el fet que restessin homes al campament no permetia que aquest funcionés tal com s'havia pensat.

"Al mateix temps que era una protesta constant contra els missils de creuer, també és una reserva: un espai de dones que intenten viure ideals de feminisme i no violència, un focus d'informació i idees, un lloc de trobada i un context vital per tal que les dones expressin llurs creences i sentiments".

Així, doncs, el febrer del 1982, l'acampada prop de la base es converteix en el Camp de Dones per la Pau de Greenham Common. Aquesta decisió provocà moltes discussions i fins i tot l'allunyament d'alguns homes i dones que no compartien el punt de vista de les dones de Greenham. Elles, però, troben clars avantatges al fet de ser dones soles, tant a l'hora de realitzar confrontacions no violentes amb la policia com per a facilitar la participació d'altres dones al moviment pacifista. El campament de dones ha continuat amb èxit i, en relació a aquest tema, l'única cosa que els dol és que es malgastin tantes energies discutint si el campament i les accions a Greenham han de ser mixtes o no, quan hi ha tantíssima feina pacifista per fer.

Dins del propi campament hi ha una gran disparitat de posicions i d'arguments al voltant de les raons per les quals el campament ha de ser de dones. Des de posicions de principi a motius de tàctica política. Des d'argumentacions de caire filosòfic i gairebé espiritual, fins a motivacions purament íntimes i personals. Aquesta diversitat té a veure amb les diferents històries i trajectòries personals de totes les dones del campament.

"Allò que és important és que desenvolupem les coses que compartim com a dones, la nostra por, el sentit comú, la determinació i l'esperança fomentant la nostra creativitat i força, encara que reconeixent i respectant les nostres diferències".

D'altra banda, globalment, que el campament sigui de dones no suposa que elles s'autoadjudiquin la genuïna representació del moviment pacifista.

Es tracta d'incloure les dones, no d'excloure els homes. El fet que algunes dones s'ajuntin, visquin i treballin juntes permet desenvolupar unes formes d'organització, d'actuació i un ambient diferent al dels grups on es troben dones i homes i que majoritàriament dirigeixen aquests darrers. D'aquesta manera és més fàcil que altres dones trenquin el seu aïllament i s'incorporin al moviment per la pau. I això es positiu.

Els motius més importants que empenyen les dones a participar en el moviment pacifista i concretament en el que es realitza al voltant de la base de Greerham, són la por i la voluntat de sobreviure.

Si s'arriben a instal·lar els míssils de creuer previstos per a la base de Greerham, no solament aquesta, sinó a més una gran part del territori del voltant, es convertiran en diana per als míssils soviètics en cas d'atac nuclear. L'única manera de no ser-ho i, per tant, la millor forma de defensa, és no tenir armes nuclears en el propi territori. Aquest és el raonament de les dones de Greenham i, d'ell, se'n deriven, d'una banda, llur temor de cara al futur (ara ja gairebé present) i de l'altra la seva voluntat d'intervenir.

De fet, qualsevol persona que s'impliça en el moviment pacifista, ho fa perquè sent amenaçada per la possibilitat d'un conflicte nuclear, no solament la seva, sinó tota la vida damunt la terra. Les dones de Greenham no són una excepció. El que és en tot cas particular per la seva banda, és la forma d'afrontar la por o d'explicar les raons per les quals s'han afegit a la protesta pacifista. Aquesta particularitat té molt a veure amb el fet de ser dones.

"Tinc dos fills petits i he pres la responsabilitat que arribin a l'edat adulta. Tothom em diu que ells són de la meua responsabilitat. El govern em diu això: és responsabilitat meua crear un món adient perquè ells hi puguin créixer. No puc dir que sóc responsable que els meus fills no agafin la tos ferina i no ho sóc de no fer res davant l'amenaça d'anihilació que pesa sobre ells cada minut del dia." Susan Lamb, 1983.

"He estat acusada d'ésser cruel, i de tenir dur el cor pel fet de deixar els meus fills de banda, però és exactament per als meus fills que faig això. En el passat, els homes han deixat la llar per anar

a la guerra. Ara les dones estan deixant la llar per la pau". Sarah Van Veen, 1982.

La voluntat d'actuar per tal d'impedir que es continuïn donant passes cap a la guerra, està íntimament connectada amb la por de veure destruït l'entorn afectiu i natural. Aquesta es manifesta tot sovint en malsons que no es comuniquen als altres ja que podrien ésser considerats per ells com manifestacions d'histèria. Una de les dones de Greenham decidí investigar si era ella sola qui tenia aquests malsons i posà un anunci en una publicació periòdica. Les contestes, particularment les de dones, foren tan nombroses que va començar a sospitar que el somni de la guerra nuclear era un mal corrent entre gran part de la població. La seva proposta, extensible a tota mena de preocupacions entorn l'amença nuclear, és no intentar ignorar els malsons o avergonyir-se'n, sinó afrontar-los col·lectivament i cercar l'origen de l'angoixa mitjançant la comunicació.

Les dones de Greenham estan profundament convergudes que no es tracta solament d'impedir "aquesta" guerra sinó qualsevol possibilitat de guerra i això exigeix segons elles un canvi radical en les formes de vida i de relació entre les persones.

"Aquesta és una lluita no solament per la supervivència, sinó per una vida que valgui la pena de viure: una vida que no estigui continuament sota l'ombra de la possibilitat real d'annihilació deguda a una guerra nuclear."

El camp per la pau no solament té l'objectiu d'impedir la instal·lació dels míssils de creuer i així dificultar la cursa d'armaments cap a la guerra. Es també una proposta d'enfocar la vida i l'actuació de les persones de forma no violenta i, per tant, antibel·licista. Aquesta opció no violenta de les dones de Greenham es manifesta en tots els aspectes de la seva activitat: el funcionament del mateix campament, l'organització i les característiques de les accions que elles realitzen a la base o lluny d'ella.

"Moltes dones diuen que hem d'adoptar una actitud fonamentalment diferent, una actitud que reforci per comptes

de negar la responsabilitat individual, que reconegui la connexió entre vetllar els uns pels altres i vetllar pel planeta. Ningú no canviarà per nosaltres aquest desastre dels curs dels esdeveniments, ho hem de fer nosaltres mateixos: demostrant que hi ha altres formes d'organitzar-se que no es recolzen en la violència, assenyalant que confiar en l'amença i la violència, amenaça la vida mateixa; reconeixent que cada persona és responsable en la seva mesura del món en què viu."

El funcionament del camp de dones és, d'alguna manera, el resultat d'aquesta reflexió. La seva existència des del primer moment es basa en la responsabilitat i la iniciativa individuals i alhora en la gran força que proporciona la cooperació. La relació entre les persones comporta tant atendre, respectar i cuidar afectuosament els altres com fer únicament allò que una vol fer. D'aquesta manera al campament

no hi ha càrrecs ni jerarquies ni tan sols torns de treball per tal de cobrir les necessitats materials primàries com són menjar, tenir roba neta, etc...

També la preparació de les accions està impregnada d'una forma diferent de treballar que és coherent amb el que fins ací s'ha dit. Es treballa en petits grups constituïts per afinitat, que després d'elaborar una iniciativa la presenten a les altres. La seva proposta però, no serà la definitiva ni serà posada a votació. Les dones que hi volen participar s'afegeixen al grup, opinen i col·laboren en la preparació definitiva de l'acció. Les decisions no es prenen per majoria sinó per consens, de manera que es recullen totes les idees i es va redefinint continuament el pla d'acció fins arribar al punt en què totes les participants se senten identificades amb allò que han de realitzar. Aquest procés de treball proporciona una gran sensació d'unió i confiança mútua entre les components del grup; ambdues impressions són cindibles en les accions de confrontació no violenta.

Totes les accions realitzades per les dones de Greenham es caracteritzen pel fet de ser no violentes.

"La no violència no és solament l'absència de violència, o simplement una tàctica, és un total apropament a la vida: alhora un ideal per aconseguir i una estratègia per canviar. No podem aconseguir la pau mitjançant la violència, és una contradicció fonamental en els termes. Els mitjans i la finalitat es fusionen els uns amb els altres i no poden ésser separats, de manera que qualsevol cosa guanyada per mitjà de la violència conté les llavors d'aquesta violència al seu si."

Que les accions siguin no violentes

no vol dir que evitin la confrontació. No és el mateix confrontació que enfrontament. Les dones amb la seva acció -bloquejar una porta de la base, estirar-se al terra per tal d'impedir el pas de camions, etc...- creen una situació de confrontació i la controlen. Elles la comencen i decideixen quan acabar-la, a no ser que intervengui la policia. En aquest cas, la utilització de la violència queda en mans d'aquesta. Si pren l'opció d'actuar violentament, la policia palesa la seva funció agressiva i la raó de les dones ressalta per contrast.

"Quan participes en una acció no violenta, la teva gran vulnerabilitat és la teva força."

D'altra banda, les accions no violentes pretenen trencar radicalment amb la lògica de funcionament del sistema. Es tracta de lluitar amb uns mitjans totalment diferents tant per la impossibilitat d'igualar-se amb els mitjans de què disposa el sistema com pel rebuig convençut d'aquests i de les formes d'utilitzar-los. En el cas de la no violència, l'eficàcia de l'acció està tant en la seva força moral com en la capacitat de sorprendre continuament els representants de l'ordre establert.

"Les autoritats simplement no esperen canvis continuats de forma creativa i no violenta. Sempre els poden agafar per sorpresa ja que no poden anticipar què decidirem fer a continuació. En aquest sentit la gent desconeix la seva pròpia força. No sabem encara allò que som capaços de fer, puix que molt poca gent encara s'ha dedicat a pensar en això o ha començat a traduir les seves idees en acció".

L'activisme pacifista de les dones de Greenham pretén diverses coses alhora: realitzar una protesta constant i quotidiana per a la qual de moment no es veu la fi i que elles estan disposades a no abandonar; assolir una eficàcia en les seves accions en el sentit d'impedir materialment l'avenç en la instal·lació dels missils de creuer a Greenham i també pel que fa al ressò públic que aquestes puguin tenir per tal d'expandir el debat entorn els euromissils; i finalment incidir en cada una de les persones a les quals es dirigeixen, individualment o col·lectiva, per tal d'incitar-les a reflexionar sobre el perill de guerra nuclear i sobre la necessitat, si volem evitar-

la, de no col·laborar amb un sistema que està construint la seva pròpia destrucció.

"Allò que cal és una intervenció en tots els estadis del procés: que milions de persones manifestin la seva oposició per mitjà, per exemple, de pressionar políticament als governs, refusar fer els diversos components per als míssils, refusar transportar-los o muntar-los i refusar construir-ne les sitges o abastir-ne els materials."

Es, en definitiva, una qüestió de responsabilitat personal davant el problema.

"Prendre responsabilitat significa

carviar les nostres vides, carviar allò que persem que és important, com emprem el nostre temps i els nostres diners, i això és una cosa que tothom pot fer a la seva manera, fent la seva contribució individual"

Barcelona, febrer, 1984

Aquest escrit està basat en la conferència de Jo Page al CTD de Barcelona, el vídeo "Commonsense" sobre diverses accions fetes per les dones de Greenham, diversos pamflets i una revista editats per elles i sobretot en el llibre d'Alice Cook i Gwynn Kirk "Greenham Women Everywhere" al qual pertanyer totes les cites ací traduïdes.

Educació per la Pau

APRENDRE A CONSTRUIR LA PAU

Alfons Banda

Fundació per la Pau

La pau és un dels conceptes que trobem en una suposada acceptació universal un dels grans obstacles per a la seva progressiva implantació. Naturalment, això és cert en la mesura que hom diu ésser partidari de la pau quan en realitat potser no passa de sentir un remot temor per la guerra.

Si tothom vol la pau, si ningú no vol la guerra, si alguns refusen tota forma de violència, per què -en conjunt- fem tan poca cosa per la pau? Es que el desig de pau no és mou? Es que la guerra està llunyana en el temps i en l'espai? Es que descansen tranquils, ajaguts sobre l'arsenal nuclear?

Sembla que no la vulguem la pau, o com si, volent-la, no goséssim exigir-la, o com si, exigint-la, tinguéssim consciència de demanar la lluna. Tres actituds, la de no voler, la de no exigir i la de fer-ho sense fe, que vérem -al capdevall- a confondre's en una de sola i desesperança.

L'educació per a la pau és, avui,

una realitat tan petita, una pràctica tan restringida, objectiu prioritari de grups tan reduïts i marginals que resulta fàcil considerar-la ingènua futesa o maniobra oculta. Potser, fins i tot, és fàcil donar la lluita per dedicada atesa la desproporció dels contendents: d'una banda grups marginals sense poder econòmic ni polític, d'altra l'"establishment". Doncs no! M'apunto a aquell pensament que diu que quan una idea simple pren cos social s'esdevé una revolució.

Una de les formes d'educar per a la pau, d'educar-nos per a la pau, consisteix a formular unes propostes senzilles -tasca que no és pas fàcil- i escampar-les fent que preguir cos social. Propostes crítiques sobre la defensa, l'armamentisme, la militarització, la violència dels Estats; propostes positives sobre el diàleg, la confiança, la no-violència... Propostes que han de donar mil cops la volta al món trameses de boca a orella, pro-

clamades des de les tribunes, difoses en forma de film i d'acudit, debatudes en públic i en privat... Propostes que prendran cos social per trencar la seqüència d'arguments bel·licistes que han esdevingut cercle viciós i amenaça intolerable.

Per tal de donar solidesa als arguments que sovint se'ns demanen i credibilitat a la tasca en què estem compromesos crec que val la pena aturar-se un instant en les següents proposicions:

a/ On hi ha persones hi ha conflictes
El pacifisme no postula pas l'existència futura, ni tan sols la possibilitat d'existència, d'una societat idíl·lica en la qual els conflictes s'haurien eliminat. Això no és ni serà possible. El pacifisme crec que postula una societat on els conflictes troben camins de solució per vies no-violentes, on les parts oposades no accepten la violència com a mitjà d'eliminar el conflicte. Aquest refús de la violència no estaria pas basat únicament en els bons sentiments d'una població idealitzada sinó també en la racionalització -cultural, legal i econòmica- d'aquella actitud de refús. Ara és precisament la guerra, i els seus preparatius, la que està racionalitzada des dels punts de vista cultural, legal i econòmic.

"La societat perfecta és una utopia, un ideal en funció del qual calibrar els avenços que anem fent". La societat diferent que suggerim evoluciona constantment cap a la realització de la societat perfecta, però està molt lluny d'haver suprimit tots els problemes" Exacte! (1) Crec que correspon al moviment pacifista dotar-se d'aquesta atmosfera de realisme i proclamar-la.

b/ La construcció de la pau és un procés històric.

El futur és parcialment inventable. Volem incidir sobre la part inventable del futur. La pau no és una reivindicació momentània i puntual que es pugui aconseguir d'un sol cop. La construcció de la pau és un procés històric que la nostra acció pot fer possible o impossibilitar, accelerar o retardar. L'evolució social avança guiada per tendències; és en aquestes tendències, en el disseny d'aquestes tendències, on cal incidir per invertir-les: de l'augment progressiu en despeses militars a la progressiva disminució, de l'accelerada cursa tecnològica-armamentista a la pactada reducció, de la militarització de les tensions internacionals al necessari clima de diàleg

i cooperació.

Avui sabem que tenim en l'opinió pública el mecanisme corrector de les tendències socials; cal incidir sobre l'opinió pública i convèncer-la del seu poder decisiu en l'evolució històrica i, per tant, en la configuració del futur.

c/ No es pot viure sense risc.

L'afany obsessiu per eliminar el risc sol crear riscos nous. És el que ha passat amb el plantejament armamentista i militarista de la seguretat. Mai no s'havia gastat tant en seguretat i mai no havíem estat tan insegurs; l'arsenal creat per a donar-nos seguretat ha acabat per fer més insegur el nostre món. Hem agafat la direcció equivocada. Cal que l'opinió pública exigeixi als Estats allò que l'Estat exigeix al ciutadà: l'acceptació d'un risc raonable. Si tots els ciutadans anéssim armats per evitar riscos, molt probablement la nostra societat seria molt més perillosa. Quan un Estat es rearma augmenta la inseguretat arreu.

d/ Cal inventar estratègies cap a la pau.

Ningú no pretén tenir la solució per aconseguir la pau però hi ha una gran veritat a proclamar que comporta una exigència: el que es destina a investigació bèl·lica i militar és tan enormement superior al que s'assigna a la investigació de la pau que podem dir sense mentir que la investigació de la pau està per iniciar. Si els ciutadans som obligats a finançar la investigació bèl·lica, no és de sentit comú demanar pressupostos -sostrets a la partida de defensa- per a investigar sobre la pau? Preparar la pau, no és, com a mínim, tan important com preparar la guerra?

Acceptar, doncs, que el conflicte és inherent a la naturalesa humana, acceptar que no es pot viure sense assumir un risc raonable, comprendre que la construcció de la pau és un procés històric en el que podem incidir a través, sobretot, de l'opinió pública i exigir mitjans per fer camí cap a la pau em sembla una bona base de partida per iniciar la marxa, potser una llarga marxa.

1 - Unesco "La juventud de los años ochenta", Ed. Sígueme, Salamanca 1983. La frase citada pertany al treball de Benny Hennksson titulat "Suècia: dos visiones del porvenir".

Iniciatives

SOBRE L'OBJECCIÓ FISCAL

HEM DE FINANÇAR LA CURSA D'ARMAMENTS?

En Pau de Pau

Tots contribuïm al finançament de les despeses militars de l'Estat. Ho fem des del moment en què participem d'alguna manera en l'engranatge econòmic i ens veiem involucrats en el pagament d'impostos (no l'única però sí la principal font de recursos estatals que financem), una part dels quals es destina a sostenir el pressupost del Ministeri de Defensa en particular i les despeses militars en general. Davant d'aquests fets, trobem casos de persones, i ara ja campanyes organitzades en diversos països europeus i a Nord-Amèrica que, per raons de consciència (responent a motivacions d'índole religiosa, pacifista, política...) es resisteixen a acceptar aquesta contribució tot desenvolupant diverses accions englobades sota la denominació d'"objecció fiscal a l'impost militar o de guerra" (per aquest impost s'entén els diners recaptats per a finalitats militars).

L'objecció fiscal està en íntima connexió amb l'objecció de consciència al servei militar, puix que ambdós es fonen en una única objecció de consciència a la guerra. Per a la guerra,

tan necessaris són els soldats com els socis passius que contribueixen amb mitjans materials a sostenir-la. Per tot això, els objectors fiscals reclamen el just dret que els impostos pagats siguin utilitzats exclusivament amb una finalitat pacífica.

En general, podem parlar de dos tipus d'accions promogudes per les organitzacions d'objectors fiscals:

- les campanyes d'acció directa o de resistència als impostos militars.
- les campanyes per a canvis legislatius encaminades a aconseguir el reconeixement legal de l'objecció fiscal a l'impost militar.

Les primeres intenten de promoure l'objecció fiscal per tal d'aconseguir prou suport per part del públic en general, suport que permetrà el plantejament del segon tipus d'accions.

Campanyes d'acció directa estan creixent a França, Holanda, Alemanya Federal, Japó, Itàlia i Suïssa. A Espanya, de moment, només tenim notícia de casos aïllats. Les organitzacions de Gran Bretanya, EE.UU. i Canadà, amb més anys d'història, combinen ambdós tipus d'accions, llurs campanyes pro canvis legislatius tenen en comú el suport als projectes de constitució, en cadascun d'aquests països, d'un fons governamental per a la pau que canalitzaria els impostos dels "impostos de guerra" dels objectors cap a alternatives pacífiques. Perquè no es busca l'exempció d'impostos sinó la seguretat que no s'està contribuint a la guerra, a l'armamentisme ni al manteniment de situacions d'injustícia, almenys pel que fa a l'impost militar.

Tocant a l'estat espanyol, una comissió de Justícia i Pau està actualment ultimant els detalls preparatoris per propulsar una primera campanya d'acció directa, que espera trobar l'indispensable recolzament per poder començar a treballar en aquest camp.

Queda, doncs, clar que els objectors fiscals ens oposem al pagament de l'impost per a la guerra per: a/ raons de consciència; b/ perquè considerem irracional i ruïnosa la cursa d'armaments, a la que l'estat espanyol contribuï durant 1983 amb un pressupost mili-

tar de 478.332 milions de pessetes; c/ perquè creiem que la pau no és només l'absència de tensions i guerres sinó també la pràctica quotidiana de la justícia, i els recursos que del limitat total disponible consumeix el pressupost militar es sostenen de la lluita contra l'atur, de la construcció d'una societat més justa i igualitària; d/ perquè no acceptem que "desenvolupar la indústria militar és un mitjà per crear nous llocs de treball". L'excel·lent informe Thorsen a les NN.UU. mostra clarament la poca eficàcia de la indústria militar per crear nous llocs de treball (a causa de l'elevada qualificació tècnica) i d'altres efectes negatius, i d'entre ells l'inflacionari; e/ perquè la indústria militar espanyola exporta bona part dels seus productes a països del Tercer Món.

La nostra proposta d'objecció.

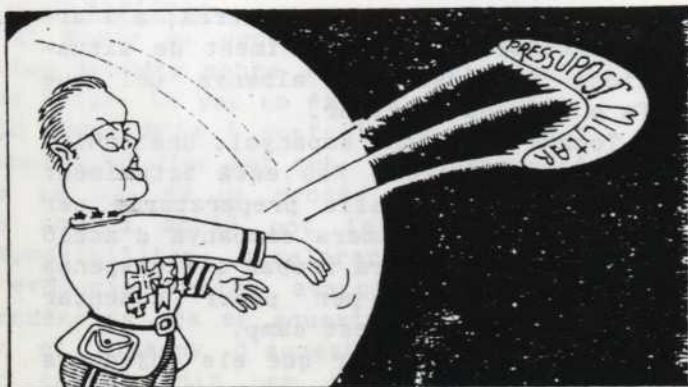
L'estat espanyol és un dels països europeus que dedica major proporció dels seus recursos pressupostaris a afers militars, la qual cosa és un intent d'acomodar-se progressivament a l'estructura de l'OTAN. A més a més, la "Llei de Dotacions Pressupostàries per Inversions i Manteniment de les Forces Armades", amb un total de més de dos bilions de pessetes d'inversió durant el període 1983-1990, revela una preferència especial envers el sector militar per part del govern. Com explicar-se altrament que no s'hagin iniciat esforços semblants al sector de la sanitat, de l'educació...?

El Pressupost del Ministeri de Defensa per a 1983, de 478.332.000.000 pessetes, representa un 10,6% del Pressupost de despeses de l'estat. La proposta és senzilla i simplificadora: hem de

deduir un 10,6% del nostre pagament a Hisenda en concepte d'IRPF (Impost sobre la renda de les persones físiques) per considerar que correspon a despeses militars. Tornem a repetir que es tracta d'una proposta simplificadora: a/ en primer lloc, perquè les despeses militars de l'estat no s'identifiquen exactament amb el pressupost del Ministeri de Defensa, car aquest no engloba despeses de tipus clarament militar com pensions militars, etc. Dit clarament: les despeses militars reals superen les del Ministeri de Defensa; b/ perquè per aconseguir una objecció fiscal completa caldria deduir el 10,6% de tots i cadascun dels pagaments efectuats a Hisenda per qualsevol concepte (exceptuant els impostos locals i els transferits a les Comunitats Autònomes per no estar vinculats a despeses militars), cosa impossible. Deduir el 10,6% del 34,1% dels ingressos de l'Estat (el 34,1% és el percentatge que representa la contribució de l'IRPF als ingressos de l'Estat), xifra que no engloba òbviament tot el que aportem.

Tanmateix, estem disposats a conformar-nos amb aquesta proposta simplificada i us demanem que us dedueu aquest 10,6% i el dediqueu a alternatives de contingut social. Negar aquest fons a l'estat és una manera de fomentar programes d'ajut social i de conscienciar l'opinió pública sobre l'irracional augment de despeses militars. No hem de tenir por a les sancions; hem d'aconseguir, com succeí a Itàlia, que l'objecció fiscal es reconegui com un dret irrenunciable de l'individu.

Us proposem per tant no contribuir al finançament del nostre pressupost militar.

**"NO SOM RESPONSABLES NOMÉS DEL QUE FEM,
SINO TAMBÉ DEL QUE DEIXEM QUE PASSI"**

Documents

Reproduïm la Crida en defensa de Nicaragua de la Fundació Bertrand Russell, difussora de la Crida que donà lloc a l'END (Campanya pel Desarmament Nuclear Europeu), les Convencions de la qual suposen la coordinació dels objectius i accions dels pacifistes i antimilitaristes europeus, per diverses raons: a/ a causa de la preocupació que sentim pel futur immediat de Nicaragua; b/ perquè constitueix una bona

mostra d'un dels mètodes d'acció del moviment pacifista: la denúncia sistemàtica de l'incompliment de fins i tot les regles de joc que les grans potències es fan a mida; c/ per tal d'eliminar un fals problema: el pressuposat desinterès dels moviments pacifistes dels països del Nord per les lluites d'alliberament del Sud. Res de més fals.

NO PLOREU PER NICARAGUA, DEFENSEU-LA!

Estem escrivint a tots els moviments pacifistes europeus i a tots els partits socialistes de països de l'OTAN tot demanant-los llur suport per a una acció conjunta en defensa del govern de Nicaragua, país que es troba actualment ben a prop d'una guerra que ha estat organitzada per la CIA nord-americana i els seus diversos col·laboradors. Daniel Ortega, coordinador de la Junta tripartita que constitueix el govern de Nicaragua, ha advertit als seus compatriotes que "tot i que encara és possible un acord polític amb EE.UU., el cert és que hem de fer front a una situació de guerra".

Quan es produí el derrocament del govern de Salvador Allende a Xile la solidaritat i consternació mundial no pogueren evitar el perllongat bany de sang que seguí al cop d'estat. Sembla clar que l'administració Reagan està enllestitint la preparació necessària per a repetir aquell bany de sang; aquesta vegada, tanmateix, hom ha mobilitzat els intigadors fora del territori de la víctima. Aquesta conducta contradiu un cop més l'article 1 del Tractat de l'Atlàntic Nord, signat a Washington el 4 d'abril de 1949:

"Els signataris es comprometen, d'acord amb la Carta de les NN.UU., a resoldre qualsevulla disputa en què puguin veure's immersos per mitjans pacífics que no posin en perill la pau, la seguretat i la justícia internacionals; es comprometen també a prescindir en les seves relacions internacionals de l'amenaça o l'us de la força emprats de forma contradictòria amb els objectius de les NN.UU."

El cert és que el propi preàmbul del Tractat reafirma la seva confiança "en els objectius i principis de la

carta de les NN.UU. i... (diu que) hom desitja viure en pau amb tots els pobles i tots els governs". El preàmbul subratlla que els integrants de l'OTAN: "... estan decidits a salvaguardar la llibertat, l'herència comuna i la civilització dels seus pobles, basada en els principis de la democràcia, la llibertat individual i l'imperi de la llei. Els firmants volen promoure l'estabilitat i el benestar a la zona de l'Atlàntic Nord. Estan decidits a conjuminar els seus esforços en pro de la defensa col·lectiva i de la preservació de la pau i la seguretat".

La imminent destrucció del govern de Nicaragua contradiu obertament aquest preàmbul, que constitueix la base de l'existència de la pròpia OTAN. La destrucció sistemàtica de les terminals de petroli de Nicaragua assenyala la primera fase de la bel·ligerència directa. Cal dir també que companyies multinacionals tan poderoses com ESSO OIL han declarat la guerra econòmica a Nicaragua.

Pensem per tant que és urgent que els partits socialistes dels països de l'OTAN defensin llurs col·legues de Nicaragua. Els convidem, doncs, a exigir la retirada del govern nord-americà de l'Organització del Tractat de l'Atlàntic Nord mentre no abandoni aquestes pràctiques agressives contra un estat independent i no alineat. Demanem a tots els moviments pacifistes europeus llur suport a l'exigència d'excloure l'administració Reagan del Tractat de l'Atlàntic Nord fins l'acabament de qualsevulla agressió contra Nicaragua. Si es produeixen els passos adients per realitzar aquesta demanda el poble americà comprendrà alhora la profunditat dels sentiments europeus sobre aquest tema.

Informacions breus

PRIMAVERA CONTRA L'OTAN

En la darrera reunió de coordinació dels grups pacifistes a nivell estatal -14 i 15 de gener- es va decidir, entre d'altres acords, preparar una gran campanya per exigir del govern la convocatòria clara i ràpida de l'anunciat referèndum sobre la pertinença espanyola a la citada aliança. Era posició generalitzada entre els grups presents la voluntat de combinar una negativa contundent a tal pertinença amb el rebuig de la presència de les bases militars nord-americanes en el territori espanyol.

La campanya es clourà amb una jornada de mobilització descentralitzada - el 20 de maig- i una concentració a celebrar a Madrid, el 3 de juny.

Aquestes iniciatives han rebut el suport dels col·lectius existents a Catalunya en una trobada celebrada en dues sessions (19 febrer a Barcelona i 18 març a Manresa).

Tot i que desconeixem a hores d'ara quin tipus d'actes es realitzaran el 20 de maig a la resta de Catalunya, el que sí podem avançar és que a Barcelona s'està preparant la formació d'una cadena humana que passaria per davant de diferents consells, del Govern Civil i la Delegació del Govern, així com per diversos carrers amb noms signi-

ficatius com: Independència, Porvenir, Fraternitat, Varsòvia, Londres, Paris, Pau Casals, etc. Trobareu més detalls sobre aquesta i d'altres accions en el proper número d'EN PEU DE PAU.

Cal dir també, que la propera trobada de coordinació estatal tindrà lloc a Madrid els dies 14 i 15 d'abril. Qualsevol grup o entitat pot demanar informació a:

COLECTIVO POR LA PAZ Y EL DESARME
c. San Miguel, 51 - 3º
ZARAGOZA.
Tel. (976) 23-55-39

TROBADA

"CATALUNYA I EL TERCER MON"

Va tenir lloc a Montserrat el passat 5 de febrer, organitzada per MANS UNIDES - CAMPANYA CONTRA LA FAM, amb motiu del vint-i-cinquè aniversari de l'entitat, una taula rodona que, amb el títol "Catalunya i el Tercer Món" va aplegar diversos ponents: Miquel Roca i Junyent, Arcadi Oliveras, president de Pax Christi, Mn. Ramon Torrella i Joan Gomis, president de Justícia i Pau. La trobada va tenir gran èxit de públic, desplaçat amb una dotzena d'autocars d'arreu de Catalunya.

JORNADES SOBRE EL PERILL DE GUERRA NUCLEAR I LES ALTERNATIVES PACIFISTES

Atès l'insuficient ressó dels problemes de la pau i el desarmament a Catalunya, que es manifestaren el passat 23 d'octubre amb la poca assistència als actes convocats, diverses entitats que desenvolupen llur tasca en un àmbit preferentment cultural i que varen convergir en l'interès per la difusió del tema, es proposaren, a iniciativa del Centre de Treball i Documentació, preparar unes jornades a celebrar a Barcelona, la setmana del 21 al 27 de maig d'aquest any.

Les entitats són, apart del C.T.D., l'Associació per les Nacions Unides, el C.I.D.O.B., la Fundació per la Pau, Justícia i Pau i Pax Christi. Està garantit el finançament necessari així com la presència -per ara- d'alguns dels ponents convidats, com per exemple, Víctor Millán, del S.I.P.R.I., Johan Galtung, Louis Lemkow, Julius Krizsar i una representant encara no concretada del camp per la pau de Greenham Common.

Les Jornades es celebraran probablement al Palau de Congressos cada vespre, incluint el cap de setmana. L'accés serà lliure i hi haurà traducció simultània. Els temes de les nou sessions giraran entorn de la nova espiral de la cursa d'armaments, l'objectiu d'una Europa desnuclearitzada, els camins del desarmament, sistemes de defensa alternativa, rearmament i economia, paper geoestratègic de la Península Ibèrica, desobediència civil i acció no violenta, i perspectives del pacifisme a l'estat espanyol.

El C.I.D.O.B. prepara l'edició prèvia a les jornades de dossiers amb materials de lectura per a cadascun dels temes de les vuit sessions, que aviat seran a disposició dels grups, entitats i persones interessades. Per altra part, la Filmoteca està programant per a la mateixa setmana un cicle de pel·lícules i documentals relacionats amb el tema. Us mantindrem informats.

TERCERA CONVENCIO EUROPEA SOBRE EL DESARMAMENT NUCLEAR

Des de la crida per una Europa lluire d'armes nuclears, feta per la Fundació per a la Pau Bertrand Russell l'abril de 1980, s'han celebrat ja dues convencions europees, a Brussel·les el juliol de 1982 i a Berlín el maig de l'any 1983. La propera se celebrarà a Perugia (Itàlia), del 17 al 22 de juliol d'aquest any.

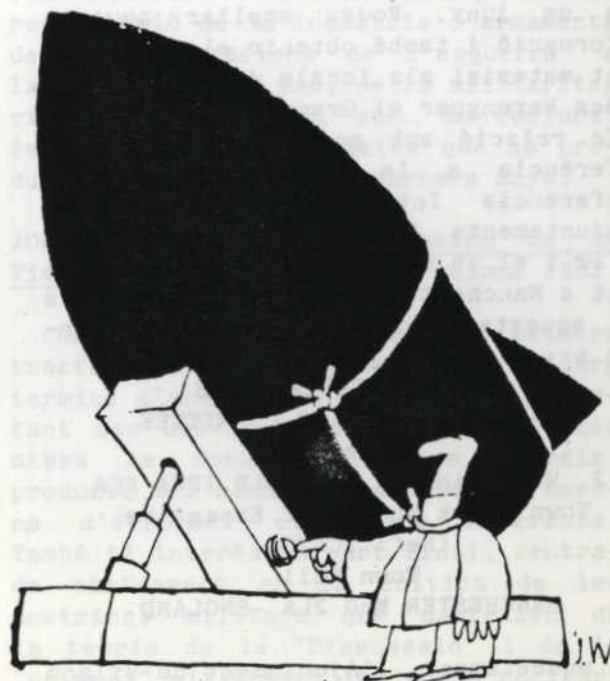
Aquestes trobades són relativament massives (més de 2.000 persones a Berlín); s'hi pot assistir en representació de qualsevol tipus d'organisme polític o social i també a títol personal. Les sessions permeten un intercanvi d'opinions, d'experiències i el contacte mutu.

Entre els temes que es tractaran a Perugia cal esmentar els de futur i estratègia dels moviments per la pau i problemes de seguretat en l'àrea mediterrània. Funcionaran en grups de treball, taules rodones, sessions plenàries i a més a més es potenciaran reunions paral·leles de tipus sectorial.

La coordinació internacional de la Convenció es troba en el domicili següent:

22 Rue de Toulouse
1040 Bruxelles (Bèlgica)
tel. 32-2-230-64-56

A mesura que ens vagi arribant informació més precisa us la farem arribar a través d'EN PEU DE PAU.

CAMPANYA PER ACONSEGUIR UNA BARCELONA DESNUCLEARITZADA

El 1980 el municipi de Manchester va iniciar una nova via d'acció pel desarmament, declarant el seu territori "lliure d'armes nuclears". Del 1980 ençà s'ha produït una espectacular proliferació de decisions d'aquest tipus, des de Lisboa (Portugal) a Ovarna (Bulgària) i des d'Estocolm (Suècia) a Zarzis (Tuníssia). Aquesta onada també ha arribat a casa nostra on ja són més de quaranta els municipis desnuclearitzats.

Diversos col·lectius pacifistes i la Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona iniciaren a finals del passat mes de gener una campanya de recollida de signatures entre els habitants i entitats de Barcelona en favor d'una moció de desnuclearització que serà presentada al Consistori el proper mes de juny. Podeu ampliar aquesta informació i també obtenir el corresponent material als locals de la F.A.V.B., plaça Berenguer el Gran nº 1, 3er pis.

En relació amb aquest tema cal fer referència a la convocatòria d'una Conferència Internacional d'Alcaldes d'Ajuntaments Desnuclearitzats, entre el 12 i el 15 d'abril de 1984, precisament a Manchester. Si esteu interessats en aquesta trobada, podeu dirigir-vos a:

NUCLEAR FREEZE ZONES
NATIONAL STEERING COMMITTEE
Secretary

J. Hetherington Esq. LLB IPFA FCA
Town Clerk and Chief Executive
(Ref: TCA/GS)

Town Hall
MANCHESTER M60 2LA -ENGLAND

Més modestament, l'Ajuntament de Vilanova en prepara una per al 20 de Maig.

DUES TROBADES A BARCELONA SOBRE L'APORTACIÓ DE L'ESTAT ESPANYOL AL DESENVOLUPAMENT

Els problemes del desenvolupament dels pobles més pobres del planeta, les vies de materialització del Nou Ordre Econòmic Internacional, i l'aportació que els països més desenvolupats poden i estan obligats a realitzar en favor dels primers seran objecte de debat en dues trobades que tindran lloc a Barcelona.

La primera, cronològicament, serà el II SIMPOSI INTERNACIONAL "NORD-SUD I NOSALTRES", els dies 29 al 31 de març, sota el lema "La cooperació al desenvolupament. Què passa amb el 0,7%?". Gérard Viratelle, Albert Tévoedjéré i Ramon Tamames en seran elsponents.

Pel que fa referència a la segona, es tracta del I CONGRES DE COOPERACIO AL DESENVOLUPAMENT, a celebrar de l'1 al 3 d'abril. En ell es farà balanç de la Cooperació al Desenvolupament a Espanya fins ara i s'examinaran les perspectives de futur. Hi participaran la pràctica totalitat de les Organitzacions No Governamentals que, a casa nostra canalitzen bona part d'aquesta cooperació i destacades personalitats internacionals, com ara John Galtung i Jacques Chonchol.

Ambdues trobades tindran com a seu el Col·legi Oficial d'Enginyers Industrials, Via Laietana 39, 2on. L'organització correspon a Justícia i Pau i compta amb la col·laboració de la Subdirecció General d'Acció Cívica de la Generalitat de Catalunya i la Direcció General de Cooperació Tècnica Internacional del Ministeri d'Afers Exteriors.

NORD-SUD I NOSALTRES
NORTE-SUR Y NOSOTROS
NORTH-SOUTH AND US
NORD-SUD ET NOUS...

UNIVERSITAT DE LA PAU

El passat 12 de març es va presentar a Barcelona la Universitat Internacional de la Pau de Sant Cugat del Vallès. Aquesta universitat, de la que és rector el Premi Nobel de la Pau de 1980 Adolfo Pérez Esquivel, ha programat el seu primer curs entre el 27 de juliol i el 5 d'agost del present any.

El temari és el següent: 1. desequilibris socials, polítics, econòmics i ecològics del món actual; 2. el respecte als drets humans i els factors d'equilibri; 3. les responsabilitats militars de la pau; 4. per una cultura de la pau; 5. educació per la pau

6. Anàlisi teòrica i pràctica del pacifisme, i 7. el perill de guerra nuclear i les perspectives pacifistes.

Entre els participants estrangers convidats podem citar: Frank Barnaby, Norberto Bobbio, Heinrich Böll, Francisco da Costa Gomes, Giancarla Codrignani, Johan Galtung, Petra Kelly, Bruce Kent i Gabriel Jackson.

Paral·lelament tindran lloc exposicions, projeccions de cinema, activitats teatrals, musicals i festives.

Podeu demanar més informació a:
UNIVERSITAT INTERNACIONAL DE LA PAU
Ajuntament de Sant Cugat del Vallès
Secretaria Permanent
Mercè Cucurny
Rambla Can Mora, s/n
SANT CUGAT DEL VALLES (Barcelona)
Tel. (93) 674-09-50

Secció bibliogràfica

L'AGUDITZACIÓ DEL PERILL DE GUERRA NUCLEAR

1. LLIBRES

AA.VV.: "Protesta y sobrevive", Hermann Blume ed. Madrid 1983.

Recull de diversos escrits relatius a l'agudització del perill de guerra nuclear a la dècada dels anys vuitanta. Destaquen, entre d'altres, la clara i sintètica exposició inicial de Manuel Sacristán, l'aportació de Dan Smith sobre les forces militars d'ambdues superpotències al continent europeu, l'article de Jost Herbig sobre la lògica de l'atac preventiu inherent a les noves armes de "primer cop" i les anàlisis d'E. P. Thompson en la intervenció que dona nom al llibre. S'inclouen també articles que parlen d'Europa com a escenari de la confrontació dels blocs, de les diverses components de l'actual perill bèl·lic, dels pressupos

tos militars nord-americans, de la reconversió de la indústria d'armaments, de les aportacions de l'esquerra a la lluita per la pau, de la militarització del Tercer Món, etc. En conjunt, és un dels llibres bàsics que ha produït el pacifisme dels darrers anys.

JOHATHAN SCHELL: "El destino de la Tierra", Argos Vergara, Barcelona 1982.

Consta de tres parts. La primera tracta dels efectes immediats i a llarg termini d'una guerra nuclear. És important des del punt de vista informatiu atesa la documentació que ofereix, producte del resum de gairebé una desena d'informes científics diferents. També té interès la part final, centrada bàsicament en la crítica de les doctrines militars que parteixen de la teoria de la "Dissuasió" i de la "defensa" mitjançant les armes nuclears. El segon capítol, més discutible en

algunes de les seves afirmacions, s'ocupa del que significaria una guerra nuclear com a fi de la vida i la cultura humana sobre aquest planeta.

EDWARD P. THOMPSON: "Opción cero". ed. Crítica. Barcelona 1983.

"Es una de les argumentacions més sòlides del moviment pacifista europeu. Tenen molt d'interès la seva crítica de les premisses de la teoria de la dissuasió, l'intent d'analitzar la lògica i els actors del procés que ens aboca a l'exterminisme, les reflexions entorn de la dinàmica de la confrontació dels blocs i els mecanismes de reproducció de la guerra freda, els comentaris sobre la capacitat de sobreextermini dels arsenals existents, les reflexions sobre els camins del desarmament i nombroses anàlisis d'aspectes parcials de l'armamentisme i la degeneració militarista de les societats actuals. Es molt convincent la defensa que fa Thompson d'una "opció zero" legítima: una zona europea neutral i lliure d'armes nuclears des de Polònia fins a Portugal (que es l'opció de la "European Nuclear Disarmament" (END/Campanya pel desarmament nuclear europeu), de la qual n'és un dels membres més coneguts).

2. ARTICLES I FULLETONS

DANIEL ELLSBERG: "Una llamada a la rebelión", a "Revista Mensual/ Monthly Review", vol. 5, nº 1 (gener 1982).

Es el pròleg a l'edició nord-americana de "Protesta y sobrevive". Es interessant la relació de les ocasions en què han estat "utilitzades" les armes nuclears des de Hiroshima i Nagasaki en forma de coerció i amenaça per tal d'obtenir concessions polítiques i militars dels soviètics. Són útils també els seus comentaris entorn dels canvis en les doctrines estratègiques nuclears i llur perillositat.

RANDALL FORSBERG: "Moratoria para el rearme nuclear", a "Investigación y ciencia", maig de 1983.

Es una defensa de les posicions del moviment nord-americà "FREEZE", partidari de la congelació dels arsenals nuclears com a pas previ al desarmament. Tracta bàsicament de la descripció i comentari del còmput de les armes nuclears de les dues grans potències. Té interès, a més, per les nombroses gràfiques que aporta.

S.I.P.R.I.: "¿Armamentos o desarme? Amics de les NN.UU., Barcelona, 1983.

Es un fulletó que reproduïx la introducció de l'anuari del SIPRI de 1982 sobre l'armamentisme mundial i el desarmament.

VICTOR RIOS: "Arsenal del exterminio". a "Mayo", nº 6, març de 1983.

Balanç de les noves armes i de llur capacitat de sobreextermini.

ENRIC TELLO: "El programa de rearme nuclear de los Estados Unidos", a "Mientras tanto", nº 15, maig de 1983.

Resum d'algunes dades bàsiques de l'anuari del S.I.P.R.I. de 1982.

"Arsenal del exterminio" i "El programa de rearme nuclear de los Estados Unidos"

Son dos articles que parteixen també de la divulgació dels informes del SIPRI. Tots ells, articles i fulletó, ofereixen informacions bàsiques sobre els actuals programes de rearmament, les seves característiques tecnològiques, les seves dimensions quantitatives i les opcions estratègiques sobre les que es sustenten.

Material disponible

Aquesta secció no necessita massa explicació. El que sí necessita, però, és col·laboració. Es tracta de facilitar el coneixement i la circulació de tot tipus de material que potser està al teu abast i podria ser molt útil per a d'altres persones o grups, preocupats pels problemes que avui pateix el nostre planeta. Per tal que us engresqueu començarem fent referència a alguns jocs i materials àudio

MATERIALS AUDIO-VISUALS

1. DIBUIXOS ANIMATS.

a/ Y si no..., color, 16 mm., 8', banda sonora però no paraules. Si l'arc de Sant Martí impregnés de pau els nostres afanys i els nostres recursos, el semblant del món canviaria. Obra de l'O.N.U.

b/ Boom, color, 16 mm., 10', O.N.U. Presenta els perills de la cursa d'armaments, que comença a l'alba de la humanitat quan un home va matar un altre per apropiarse del producte de la seva caça. La tasca dels creadors txecs va merèixer un primer premi a Cannes el 1979. Un pel·lícula abstracta per a nens de primers cursos d'EGB.

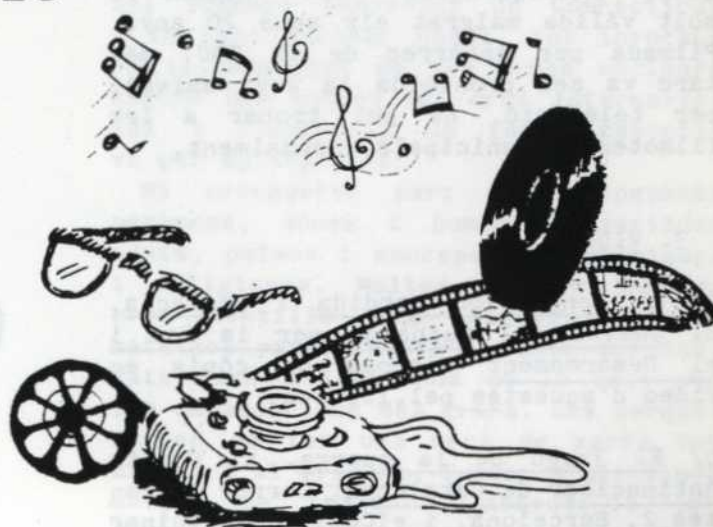
c/ Le petit obus pacifiste, color, 16 mm., 5,20'. UNICEF.

Podeu aconseguir les pel·lícules a/ i b/ a través de l'Associació per a les Nacions Unides, c/ Fontanella 14, Barcelona. La c/ a través d'UNICEF.

Si us interessa comprar alguna pel·lícula podeu escriure a CONCORD PEACE EDUCATION. TRIGGER FILMS, 201 Felixstowe Road, Ipswich, Suffolk, IP3 9BJ. Tel. Ipswich (0473)715754. Del seu extens catàleg és especialment interessant el curt polonès de dibuixos CONCERTISSIMO, color 5'. L'orquestra es prepara; el director alça la batuta i comença el concert. La sorpresa sorgeix en veure que l'orquestra és un exèrcit i els seus instruments, armes. El general/director ordena amb la seva batuta que hom apunti a l'auditori, a nosaltres. Una bona al·legoria de la situació de la que som espectadors/víctimes. Preu de venda: 60 lliures.

2. PEL·LÍCULES.

a/ La amenaza nuclear, color, 16 mm., 25'. O.N.U. Documental sobre la història de les armes nuclears, que contrapo-

sa l'ús militar i civil de l'energia atòmica. Es discretament favorable al seu ús civil. Dirigir-se a Associació per a les Nacions Unides.

b/ La generación perdida, color, 16 mm., 20'. Excel·lent pel·lícula sobre Hiroshima i Nagasaki, que conjumina fragments de filmacions de 1945 amb fragments de 1982. La pel·lícula es va realitzar mitjançant l'aportació de més de 400.000 japonesos al "Comitè de ciutadans japonesos per oferir testimoni del bombardeig atòmic als nostres fills i als sers del món". Es poden veure les conseqüències ambientals i psicològiques de les explosions de 1945. Llença un missatge clar: mai més altra Hiroshima o Nagasaki!.

c/ Profecia, color, 16 mm., 41'. Pel·lícula "germana" de l'anterior, amb referències més globals i de major durada. Ambdues es poden aconseguir a través del Comitè del Guinardó per la Pau i el Desarmament, carrer La Bisbal 40-42, Barcelona-26, tel. 347-07-20 (Enric Tello). Son doblades al castellà.

d/ Si estimes aquest planeta, color, 16 mm., 25'. La pel·lícula, doblada al català, recull una conferència de

la doctora Helen Caldicott sobre els riscos de la guerra nuclear mostrant en paral·lel l'impacte sobre l'auditori. Filmicament molt amena, insisteix en les sortides, en el què fer. Dirigir-se a Fundació per la Pau, carrer Pau Claris 72, 3er 2a B, Barcelona-10, tel. 302-51-29.

e/ El juego de la guerra, blanc i negre, 16 mm., 40'. Excel·lent pel·lícula de P. Watkins, que recull amb tècnica documental (encara que fictícia) el bombardeig atòmic de Londres i les seves conseqüències. Molt humana i molt vàlida malgrat els seus 20 anys. Filmada per encàrrec de la BBC, més tard va ser prohibida la seva emissió per televisió. Es pot trobar a les filmoteques municipals, normalment.

3. VIDEOS.

a/ La generación perdida i Profecia. El Comitè del Guinardó per la Pau i el Desarmament disposa de còpia en video d'aquestes pel·lícules.

b/ El juego de la guerra. El Comitè Antinuclear de Catalunya. Carrer Cervantes 2, Barcelona. i el Comitè del Guinardó disposen de còpia d'aquesta pel·lícula.

c/ La cursa d'armaments, català, 20'. Doblatge al català d'una part del documental de 55 minuts fet el 1981 per Margareta Wasterstam per a la televisió sueca, filmat en part als Estats Units i a Egipte, que porta per títol "Is It Me You Want to Kill?" ("és a mi que voleu matar?"). Adreçar-se a Justícia i Pau.

d/ Commonsense: Actions 1982. Video sobre el campament de dones situat davant la base nord-americana de Greenham Common, a Anglaterra. El Comitè Antinuclear i el Comitè del Guinardó estan treballant en el doblatge d'aquest video i molt aviat es disposarà de còpies. Té prop de 40 minuts de durada.

4. DIAPOSITIVES I MUNTATGES.

a/ La guerra, Diagroup nº 9, diapositives.

b/ La paz, Diagroup nº 10, diapositives. Ambdós poden aconseguir-se a través de Justícia i Pau. Preu: 925 pts. cada col·lecció de diapositives i 300 pts. el cassette d'ambdues. Es pot trobar també en llibreries. Útil per a escoles.

c/ Sacadme de aquí, Luis Pérez. Edebé (Barcelona, 1977). 60 diapositives, i cassette i guia didàctica. Durada: quasi 14 minuts.

d/ Desarrollo, Pierre Balbin i equip CREC, Ed. Claret. 76 diapositives, 1 cassette i guia didàctica. Durada: 14 minuts. 1974.

e/ L'OTAN, GAMBA, Barcelona. 70 diapositives i cassette. GAMBA, carrer Cervantes 2, Barcelona.

Altres documentals, àudio-visuals i material relacionat amb el desenvolupament dels països del tercer món es poden trobar a través de Justícia i Pau, Inter món, carrer Roger de Llúria 13-15, tel. 301-29-36, Barcelona-10 i Campanya contra la Fam.

DIVERTIDAMENT
PACÍFIC!

JOCS

1. Construïm la pau. Aquest joc de cartes presenta un seguit de problemes, molt relacionats amb els països poc desenvolupats, i solucions per a resoldre'ls. Es tracta de problemes reals: alimentació, educació, salut, guerres. Les solucions són diverses: així, per exemple, per a les guerres, cooperació internacional, desarmament... Poden jugar fins a sis persones i la tècnica és molt semblant a la dels "jocs de famílies". Ha estat creat per Justícia i Pau i Campanya contra la Fam.

2. Mapamundi. El joc consisteix a viatjar al llarg dels cinc continents a través d'un dels tres circuits possibles: el dels països rics, el dels països pobres i el dels països de l'O.P.E.P. Les caselles, a la manera de "l'oca", ofereixen indicacions favorables o no al jugador. Es cerca una comprensió global dels problemes del món i la relació entre ells. Aquest joc, com l'anterior, es pot adquirir a través de Justícia i Pau, Ribadeneyra 6, 10è. Tel. 317-61-77

I TÚ QUÈ ET POSES A LA BOCA?

SUBMARINS TRIDENT CONTRA EMBARCACIONS PACIFISTES

El trident era la força de tres dents de Posidó, deu de les profunditats del mar (conegut pels romans com Neptú), símbol, amb el llamp, de llur immens poder sobre les forces tel·lúriques i marines. Actualment és un xiclet, i també el nom de la darrera generació de submarins nuclears dels Estats Units, que venen a substituir -vés per on- els anomenats Poseidón. El primer d'aquesta nova sèrie de submarins Trident, l'Ohio, ja és en servei mentre prossegueix la construcció a Connecticut, a la costa Est dels EE.UU. de la trenta-na programada, per a ser després enviats pel canal de Panamà a la base de Bangor, prop de Seattle (estat de Washington), on esdevenen operatius amb l'emplaçament dels vint-i-quatre míssils corresponents.

Aquests míssils eren primer del tipus Trident I, més acurats que els Polaris que substituïren, però de tota manera un model de transició. El model que li està destinat per a la dècada dels vuitanta és el Trident II fabricat per la Lockheed, que representa un veritable salt tecnològic i estratègic en els míssils d'emplaçament submarí. Segons Frank Barnaby, tots i cadascun dels catorze caps nuclears independents del míssil disposa del sistema de "guia terminal", "amb el qual un radar o enginy de laser rastrejarà la zona dels voltants del blanc un cop que el cap nuclear hagi retornat a l'atmosfera i el menarà al blanc amb una gran precisió. Míssils com els Trident II seran en conseqüència tan acurats com els míssils intercontinentals instal·lats a terra (ICBM); d'aquí que es considerin armes de primer cop capaces de destruir ICBM enemics en llurs sitges protegides." (SIPRI Yearbook, 1982). El govern de Gran Bretanya també té previst substituir els seus míssils Polaris pel nou Trident II.

El model més o menys equivalent que la Unió Soviètica desplegarà durant els anys vuitanta s'anomena Typhoon (tifó) i substituirà els anteriors Delta i Yankee. Es creu que té uns 160 metres de llarg -poc menys que el Trident- i que podrà transportar vint míssils de dotze caps independents (SS-NX-20). L'abast és, però, inferior al del Trident I i II, i no disposa del grau de precisió i fiabilitat de la tecnologia de guia terminal.

La meditació gràfica i literària que reproduïm a continuació prové d'una acció de resistència no violenta a la definitiva avarada operativa d'un submarí Trident a la base de Bangor, organitzada pel grup Ground Zero (nivell zero) d'aquesta localitat dels Estats Units. L'acció consistia en bloquejar amb petites barques l'entrada del submarí provenint de Connecticut a la base nuclear naval, tot invocant la il·legalitat de les armes nuclears segons les normes del dret internacional i l'absència de força executiva per aplicar-les.

Hi prengueren part unes cinquanta persones, dones i homes de variades edats, països i concepcions polítiques i religioses. Moltes de les barques eren senzills raïcs construïts pels mateixos participants i foren arrossegats fins a l'entrada de la base per les embarcacions més grans. Les barques havien de fer una mena de xarxa tot esperant al Trident, i quan s'aproximés havien de tractar d'abordar-lo amb llurs propis mitjans. Les decisions no havien de partir, un cop arribats a la zona prevista, d'ordres centralitzades sinó de la voluntat i a iniciativa autònoma de cada barca o raïc.

El dia assenyalat l'estol de barques no violentes es trobaren amb norantanou vaixells de la Marina i les forces guarda-costes, vaixells de guerra, creuers i destructors que els esperaven a l'entrada de la base nuclear per a "protegir" el Trident. Aquests defensors de la follia nuclear atacaren violentament les barques i les feren naufragar, fent caure al mar els ocupants. En un cas concret, soldats armats amb pistoles i fusells es precipitaren contra els ocupants d'una de les barques que, atesa la situació, havien decidit posar-se a resar, i els encanaren per l'esquena. Aquesta i altres escenes similars foren després contemplades a la televisió per uns espectadors que no podien creure el que veïen.

Es practicaren catorze detencions i disset persones foren retingudes. Quinze dies més tard el tribunal decidí que havien estat il·legalment atacats i detinguts, i foren posats en llibertat.

en peu de pau

MEDITACIÓ TRIDENT

El Trident és un submarí nuclear en construcció
que pot destruir 408 ciutats o blancs alhora
amb una explosió més potent

que la bomba d'Hiroshima

El Trident són 2040 Hiroshimes.

Si vols copsar el Trident digues la paraula "Hiroshima"
Reflexiona sobre el seu significat durant un segon.
Digues i pensa "Hiroshima" una altra vegada.
I una altra. I una altra,....,
2040 vegades.

Si ets capaç de copsar Hiroshima en un segon,
podràs entendre el Trident en 34 minuts
Tot això és un únic submarí Trident.
Comprendre el poder destructiu de tot l'estol Trident
t'ocuparia 17 hores, tot dedicant un segon
a cada Hiroshima.
La teva meditació és impossible.
Sols entendre Hiroshima t'ocuparia tota una vida.

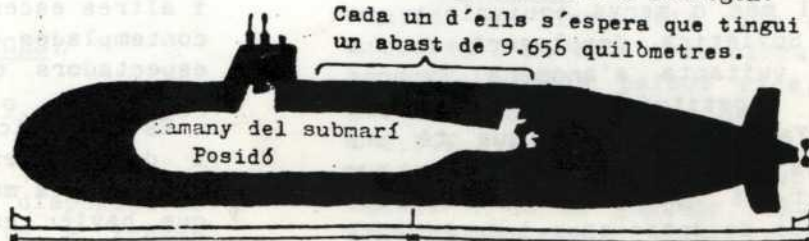
El Trident és la fi del món.
Com es pot viure en la fi del món?
Començant-ne un de nou.

Atura el Trident

Detura un món a les acaballes i aixeca'n un altre.

Jim Douglass
(IFOR Report, desembre del 1983)

S'espera que transporti 24 míssils, cada un
amb 14 caps nuclears d'hidrogen.
Cada un d'ells s'espera que tingui
un abast de 9.656 quilòmetres.

170 metres i 69 centímetres de llarg, aproximadament
la llargària de dos camps de futbol.

